

71. Perjantaina 29 päivänä toukokuuta 1998

kello 13

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Kolmas käsittely

1) Hallituksen esitys laiksi aravalain
14 §:n kumoamisesta 2742

Hallituksen esitys 44/1998 vp
Ympäristövaliokunnan mietintö 1/1998 vp

2) Hallituksen esitys laiksi Postipankki
Oy:stä annetun lain muuttamisesta ..... ”

Hallituksen esitys 39/1998 vp
Talousvaliokunnan mietintö 10/1998 vp

Mietintöjen pöydällepano

3) Hallituksen esitys väestökirjanpidon
uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi 2751

Hallituksen esitys 14/1998 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 4/1998 vp

4) Hallituksen esitys laiksi ortodoksisesta
kirkkokunnasta annetun lain muuttami-
sesta ..... ”

Hallituksen esitys 16/1998 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 5/1998 vp

5) Hallituksen esitys laiksi kirkkolain
muuttamisesta ..... ”

Hallituksen esitys 17/1998 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 6/1998 vp

6) Hallituksen esitys laiksi metsän hyön-
teis- ja sienituhojen torjunnasta annetun
lain muuttamisesta 2751

Hallituksen esitys 62/1998 vp
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö
5/1998 vp

Puhetta johtaa toinen varapuhemies Törn-
qvist.

Nimenuudossa merkitään poissa oleviksi en-
simmäinen varapuhemies Pesälä sekä edustajat
Apukka, Aura, Enestam, Filatov, Halonen, Kar-
hunen, Koski M., Kukkonen J., Laine, Lindén,
Niinistö, Pekkarinen, Perho, Pietikäinen S.,
Puisto, Rantanen, Rask, Rauramo, Rehula,
Roos, Skinnari, Tuomioja, Viitämies ja Vokko-
lainen.

Nimenuudon jälkeen ilmoittautuvat edusta-
jat Filatov, Aura, Viitämies, Halonen ja Niinistö.

Ilmoitusasiat:

Lomanpyynnöt

” Vapautusta eduskuntatyöstä saavat
tästä päivästä sairauden perusteella ed. J.
Kukkonen, virkatehtävien perusteella ed. Halo-
nen sekä muun syyn perusteella edustajat Laine,
Pekkarinen, Pesälä, Puisto, Rask ja Tuomioja
sekä

” ensi kesäkuun 1 päivään muun syyn perusteel-
la edustajat M. Koski, Rauramo, Rehula ja Vok-
kolainen.

Uudet hallituksen esitykset

Toinen varapuhemies: Ilmoitetaan, että tasavallan presidentti on tänään antanut eduskunnalle hallituksen esitykset n:ot 74—77.

Kirjalliset kysymykset

Merkitään saapuneiksi vastaukset kirjallisiin kysymyksiin n:ot 344, 346, 349, 350, 358, 359, 361, 365, 368, 372—374, 376, 378, 385, 392, 393, 396, 399—401, 403—407, 409, 412, 413, 415, 417—419, 421, 425, 426, 430—435, 438, 439, 441—443, 449—452, 454—457, 466, 467, 472, 483, 488, 495, 505 ja 515.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Hallituksen esitys laiksi aravalain 14 §:n kumoamisesta

Kolmas käsittely
Hallituksen esitys 44/1998 vp
Ympäristövaliokunnan mietintö 1/1998 vp

Toinen varapuhemies: Toisessa käsittelyssä päätetty lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelu:

Ed. Tiusanen: Arvoisa rouva puhemies! Asiahan koskee hallituksen esitystä laiksi aravalain 14 §:n kumoamisesta. Haluan lyhyesti viitata ympäristövaliokunnan yksimieliseen mietintöön, joka painottaa sitä, ettei tämä toimenpide saa johtaa vuokratason nousuun.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Ympäristövaliokunnan mietintöön sisältyvä lausumaehdotus hyväksytään.

Asia on loppuun käsitelty.

2) Hallituksen esitys laiksi Postipankki Oy:stä annetun lain muuttamisesta

Kolmas käsittely
Hallituksen esitys 39/1998 vp
Talousvaliokunnan mietintö 10/1998 vp

Toinen varapuhemies: Toisessa käsittelyssä päätetty lakiehdotus voidaan nyt hyväksyä tai hylätä.

Keskustelu:

Ed. A. Ojala: Arvoisa rouva puhemies! Hallituksen esityksen toisen käsittelyn yhteydessä kuulimme, että talousvaliokunta oli käynyt keskustelua myös yritysten nimikulttuurista. On varmastikin aiheellista keskustella ulkomaisten nimien käytöstä. Minusta tuntuu siltä, että tällainen kulttuuri, joka meille on nyt pesiytynyt, kuvaa aika lailla suomalaisten heikkoa itsetuntoa. Olen sitä mieltä, että me maailmalla pärjäämme suomenkieliselläkin nimellä, ja vanha suomalainen sananlasku sanoo, ettei nimi miestä pahenna, ellei mies nimeä.

Mutta paljon vakavampi asia on uuden uljaan jellonayksikön harjoittama henkilöstöpolitiikka. Uusi nuori yritysjohto ei välitä, mitä henkilöstölle tapahtuu. Sille näyttää olevan tärkeämpää uusi imago. On valittavaan todettava, että tällainen heidän muodostamansa imago ei oikein tunnu myyvältä. On käsitettävä, että vieläkin johto voi toimia, kuten Postipankin tapauksessa on käynyt. Rajuja ihmisten elämään ja tulevaisuuteen vaikuttavia suunnitelmia tehdään salassa ja yhtäkkiä antamatta asianosaisille mahdollisuuksia sopeutua tilanteeseen.

Kun Oulun maksupalvelukeskus päätettiin lopettaa, ilmaistiin selkeästi, että Tampere ja Helsinki voivat jäädä. Henkilöstö koulutettiin uusia tietokonejärjestelmiä varten ja valmistelut hoidettiin myös teknisesti. Kun tieto Tampereen yksikön lopettamisesta tuli kuin salama kirkkaalta taivaalta, jäivät jopa valmiit atk-piuhat ilman roikkumaan muistuttaen turhasta investoinnista.

Tampereen yksikön henkilökunta on ollut työnantajalleen hyvin uskollista väkeä. Suurin osa on ollut koko toiminnan eli 20 vuoden ajan samassa toimipisteessä. Useimmat ovat tulleet suoraan koulun penkiltä vailla muuta työkokemusta. Tällä hetkellä ikä alkaa olla jo 40—50 vuoden välillä, ja uuden työn löytyminen noin 300:lle tämän ikäiselle samaa työtä tehneelle ei

ole Tampereenkaan alueella mikään hokkuspok-kustempu.

Pirkanmaan kansanedustajien käynti johdon juttusilla ei tuottanut tulosta, joten katseet ovat nyt kääntyneet ministeriön puoleen. Valtiovarainministeriöstä voidaan asiasta neuvotella isännän äänenpainolla ja panna kurittomat poikanulikat ojennukseen. Normaalia menettelyä pitää valtionyhtiössä noudattaa. Jos Ahon hallitus kunnostautui Engelin henkilöstön raukka-maisella irtisanomisella, minusta ei Lipposen hallituksen pidä samaa tyhmyyttä toistaa tässä tilanteessa. Engel-tapaus tuli valtiolle kalliiksi, emmekä salli toista vastaavaa.

Vaikka myös näen, että tilanne on nyt hieman erilainen, kuitenkin yllättäen löytyy saman kaavan mukaista tässäkin menettelyssä. Selkeän näytön tällaisen menettelyn jatkamisen hyväksymisestä antoi ed. Liikkanen toisessa käsittelyssä, kun hän käytti puheenvuoronsa nimenomaan hallintoneuvoston jäsenenä. Ymmärrän, että hallintoneuvoston jäsenen tulee toki kantaa huolta yhtiön taloudesta, mutta yhtä oleellinen osa on myös henkilöstön asemasta huolehtiminen. Ilmeisesti tätä asiaa ei ole yhtään vaivauduttu miettimään, tai sitten strategiana on ollut todella yllätyshyökkäys, jotta henkilöstön reagointi jäisi mahdollisimman pieneksi. Menettely on joka tapauksessa tuomittavaa.

Arvoisa puhemies! Henkilöstöjärjestelyt ovat oleellinen osa uutta konsernia, ja asia tulee saattaa valtiovarainministeri Niinistön toimesta mahdollisimman nopeasti uudelleen valmisteluun ja laskettaa kustannukset, jotka ovat jo nyt asiassa syntyneet, ja myös, paljonko maksupalvelukeskuksen siirto kokonaisuudessaan maksaa. Selvityksen tultua on uuden arvion aika.

Hallituksen linjauksena on myös ollut hajajoitus keskittämisen sijaan, ja ellei tämä nyt ole mennyt perille uuden Leonian johdolle, minusta se tulee sinne saattaa myös pikakirjeellä ja näin ollen asia saattaa mahdollisimman nopeasti oikealla tavalla pois päiväjärjestyksestä.

Ed. R i m m i (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. A. Ojala toi ihan erinomaisella tavalla esiin kaiken sen, mitä uuden Leonian ympärillä on tapahtunut ja minkälaisella imagolla lähdetään uutta yritystä viemään eteenpäin. On erittäin murheellista, että Suomen valtio yhtenä isäntänä ei ole katsonut tätä asiaa sillä tavalla, että olisi Leonian tapaukseen puuttunut. On syytä vielä toivoa, että jotakin myös valtiovarain-

toimesta tehtäisiin, koska sähköisen viestinnän aikakautena ei voi olla niin, että toiminnot pitää tehdä Helsingissä, koska muun muassa Tampereella on toimiva, hyvä työpaikka. Valtiovallan taholta, kuten ed. A. Ojalakin puheessaan viittasi, toivoisi enemmän kokonaisvaltaista asioiden tarkastelua. Uusien työttömien tekeminen hallitukselta, joka on ottanut tavoitteekseen työttömyyden puolittamisen, ei ole oikea suuntaus. Siksi toivoisin, että tähän asiaan tarkasti palataan.

Ed. T i u s a n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ed. A. Ojala viittasi myös Engel-yhtiöihin puheenvuorossaan. Haluan painottaa vielä siihen suuntaan, että nykyyhallituksen tehtävä olisi myös tässä toimia eikä jättää sitä vain ikään kuin Ahon hallituksen synniksi.

Ed. K u o p p a : Arvoisa puhemies! Miksi suomalainen nimi vaihdetaan Leoniaksi? Miksi ei kelpaa Postipankki? Sitä on syytä ihmetellä. Nimi muuttuu ulkomaiseksi, mutta tavat pysyvät suomalaisina, eli samalla tavalla sanotaan irti kuin ennenkin, vaikka nimi muuttuu vieraskieliseksi. Yli 400 henkilön irtisanomishuuhka on todella vakava asia, ja valtiovarainministeriön pitäisi puuttua tähän asiaan. On tuotu jo esimerkkejä, miten edellinen hallitus hoiti valtionyhtiöitä. Ei ole mitään syytä jatkaa samalla linjalla, joka silloin osoittautui kelvottomaksi.

Ihmettelen myös sitä, että tätä perustellaan sillä, että kaikki pitää keskittää Helsinkiin, kun tänä päivänä tekniikka mahdollistaisi nimenomaan sen, että tiedot kulkevat maakunnasta Helsinkiin päin ja aivan samalla tavalla tiedot kulkevat myös Helsingistä maakuntiin päin. On aivan varmasti selvää, että Tampereella pystytään vähintäänkin samoilla kustannuksilla nämä palvelut ja toiminnot toteuttamaan kuin Helsingissä, koska tämä on kallis paikkakunta, jossa erityisesti asuminen aiheuttaa ongelmia.

Mielestäni valtiovarainministeriön pitäisi puuttua asiaan pikaisesti ja puhalttaa peli poikki ja katsoa, mitkä toiminnot voidaan pitää hajautettuina. Varmasti niitä löytyy, jos halua vain omistajilta löytyy. Tässä pitäisikin omistajan käyttää ääntä. Kaikissa muissakin firmoissa omistajat käyttävät ääntä, miksei myös tässä asiassa? Eduskunnanhan itse asiassa pitäisi hallitusta pystyä myös tässä asiassa käskemään. Näin ollen tämä on myös kansanedustajien käsissä.

Ed. Aittoniemi: Rouva puhemies! Ei Postipankin Tampereen maksupalvelukeskuksen irtisanomisia Ahon hallituksen syyksi saa, ei millään, vaikka yrittäisi kuinka monen mutkan kautta näitä asioita ajatella. Sitten huomautan arvoisille arvostelijoille myös siitä, että kun katsoitte, minkä tyyppisiä toimenpiteitä Lipposen hallituksen aikana nimenomaan Tampereen suuntaan on muutenkin tehty, minä olisin mahdollisimman hiljaa, jos minä olisin hallituspuolueen edustaja, menisin vaikka kahville taikka jotakin sellaista, ennen kuin alkaisin isotella täällä sillä tavalla, että tämäkin asia on nyt Ahon hallituksen syy. Pitäisi jokin raja jossakin olla. Ahon hallituskin teki tietysti paljon vaikeita ja huonoja ratkaisuja, mutta ne laitetaan, ed. Arja Ojala, omaan laatikkoon ja pysytään omalla tontilla itse kukin.

Mitä tulee nimikysymykseen, niin Leonia tai Postipankki, toisaalta yhdentekevää. Tämä nimenmuutos ei niinkään hermostuta, mutta sen sijaan, kun katselette kaupungilla tai maakunnassa kulkiessanne, vähän joka hotellin tai teollisuuslaitoksen yläpuolella on jo ulkomainen nimi. Se on sikäli huolestuttavaa, että se johtuu siitä, että ulkomaalaiset ovat ostaneet suomalaisten yritysten osakkeita, osakekantoja ja omistuksia. Se ei ole mitään investointia. Suorat investoinnit ovat sitä, että tullaan tänne Suomeen raharepun kanssa, lyödään tehdas pystyyn ja työllistetään. Nimenvaihdoksia aiheuttaa se, että ostetaan yhtiön osakekanta keinottelutarjoituksessa, ja kun muutama kuukausi mennään eteenpäin ja katsotaan tätä hommaa, kun ulkomaalaiset alkavat kerätä sitä pottia taskuunsa ja myydä näitä osakkeita, silloin vasta aletaan ihmetellä, mikä merkitys nimillä on. Tulee täydellinen romahdus suomalaisessa pörssissä, kun nämä ulkomaalaiset lähtevät vetämään voittoja taskuunsa. Se on tässä vaara eikä niinkään sellaisenaan se, mikä nimi on itse asiassa jonkin yrityksen päällä.

Rouva puhemies! Postipankin Tampereen maksupalvelukeskuksen työntekijöiden yllättävä, yhtäkkinen irtisanominen on ruma juttu, ja siitä vastaa nimenomaan Lipposen hallitus. Jos kerran Postipankin ja Leonian hallintoneuvosto on tehnyt tällaisia päätöksiä, silloin Lipposen hallituksen, jos se kantaa jonkinlaista sosiaalista vastuuta, olisi isännän äänellä pitänyt ajat sitten puuttua tähän asiaan, mutta ei ole kuulunut minäkäänlaista ääntä edes siihen suuntaan. Siis kun väitettiin, että Ahon hallitus on syyllinen, nyt loogisesti syy-yhteyden kaikkien lakien perus-

teella voidaan sanoa, että syyllinen tässä on Lipposen hallitus. Se on kuin Metsähallituksen leima, aivan selvä asia, siinä ei ole mitään puolustelemista.

Rouva puhemies! Eräältä osin hiukan hämmästelen meidän päättäjimmekin näkemyksiä. Tänään sanotaan tätä, huomenna sanotaan tuota. Eilen tai toissapäivänä täällä iloittiin siitä, että kun pankkilainoista poistuu leimaverot, saadaan pankit verisesti kilpailemaan keskenään jopa sillä tavalla, että ne myyvät luottoja alle omakustannushinnan, siis kannattavuutensa kustannuksella. Mitä seurausta on siitä, jos pankit joutuvat tällaiseen epäterveeseen kilpailuun? Siitä on seurauksena juuri se, mitä tapahtui Tampereen maksupalvelukeskuksessa, eli ihmisiä pannaan kylmästi ulos, koska kannattavuus normaalin pankkitoiminnan kautta ei enää onnistu. On sillä kilpailullakin, mikä on nykyajan sana myöskin pankkitoiminnassa, epäterveitä ja haitallisia piirteitä. Jos pankit pannaan kilpailemaan keskenään verisesti jokaisesta asiakkaasta alle omakustannushinnan, se merkitsee sitä, että kustannuksia aina ja jatkuvasti pyritään vähentämään. Silloin tulee pankissa kuin pankissa vastaavalaisia toimenpiteitä ja työntekijöitä sanotaan irti.

Näin ollen kun me puhumme toissa päivänä tätä, tänään tätä, pitäisi hiukan muistella ja ajatella näitä asioita. Minä olen sitä mieltä, että hyvä kun leimaverot poistuvat lainanottajilta, mutta on sillä ne haitalliset puolensakin, jotka kulminoituvat nyt tässä keskustelussa, mitä täällä käydään Tampereen maksupalvelukeskukselta.

Ed. Filatov merkitään läsnä olevaksi.

Ed. V i r t a n e n : Arvoisa puhemies! Pakkollegat, kansalaiset! Ed. Aittoniemen puheeseen on helppo ottaa kantaa, kun on oikea oppositiomies. Edellinen hallitus on tosi syyllinen moiniin juttuihin, ja nykyinen hallitus on myös hyvin syyllinen. Suomalainen politiikan tekemistapa ja Esko Ahon kuuluisa lause aikoinaan pankkien säilyttämisestä mihin hintaan tahansa mahdollisti aikamoisen elämöinnin kaikella, että syyllisyysasia on aika helppo jäljittää. Tietysti jos gallupeja seuraa, niin viime vaaleissa mentiin ojasta allikkoon ja seuraavissa vaaleissa mennään taas allikosta ojaan.

Itse nimiasiaan sanoisin kaksi asiaa. Kun on työasiainvaliokunnan telework-osaston kanssa

kolme vuotta pyörityt tuolla Euroopassa ja pohdittu, mitä etätyö- ja -tietotekniikka merkitsevät Euroopalle ja työnjaolle, on hämmästyttävää, että kun Suomi on johtava tietotekniikan maa maailmassa jopa, Euroopassa Suomea pidetään kaikista huonoimpana esimerkkinä siitä, kuinka tietotekniikkaa hyödynnetään. Esimerkiksi tämä Leonia-asia on täydellinen, en viitsi sanoa minkä pääsyuden esimerkki siitä, miten tietotekniikalla puolustellaan vielä sitä, että kun meille Helsinkiin kaikki tulee, ne piuhat ja muut satelliitit ja meillä on niin hienot koneet, kun täällä Helsingissä kaikki jo on. Todellisuudessa koko etätyön, teleworkin ja kaiken tietotekniikan idea on hajauttaminen. Meillä on jopa hajauttamisseudut — ne hajauttavat kaikkia, jopa omia valta-alueitaankin — haja-asutusalueet ja muuta. Tietotekniikan ideahan oli, että jokainen voi tehdä työtä kotonaan tai lähempänä kotiaan. Tosiaan tämä Tampereen, Pirkanmaan juttu on täysin selvä: kun siellä tällainen on, siellä se olisi pitänyt pitää.

Yliä kerran, Suomi tosiaan, vaikka on edistynyt tietotekniikkamaa, on Euroopassa huono esimerkki siitä, kuinka hyödynnetään tätä edistystä, etätyötä. Oikeastaan voisi puhua jostain epälogiikasta tai jopa Helsinki-paradoksista, että sitten se mahdollistaa kaiken tuomisen Helsinkiin, vaikka tiedetään, että täällä ovat asunnot kalliita ja edellisen hallituksen vuokratapelleilyt johtivat siihen tilanteeseen, missä tällä hetkellä ollaan. Tällä hetkellä sanotaan tähän liittyen, että meillä ei ole muka inflaatiota. Todellisuudessa meillä on hurja inflaatio, joka on juuri asuntokeinottelua. Otettiin vain vuokrat pois indeksistä ja sitten ansioton arvonnousu ja muu vastaava on johtanut siihen, että joku Leonia siirtää vielä kaiken tänne. (Välihuuto) — Ai että siirtääkö? Leonian pomot sanovat, että ei tämä kyllä yhtään uusia työpaikkoja luo, vaikka kuitenkin Pirkanmaan seudulle on luvattu, että sitten täältä löytyy jotain. Niin siellä sitten paljastui, että ei niitä tule.

Toinen puoli tästä on tämä nimi. Viimeksi sanoin, että olisi voinut vaikka MM-joukkueen kunniaksi pistää Leijonia tämän nimeksi, panna i:n tai j:n siihen, niin olisi ollut ainakin suomalainen nimi. Ihan esimerkkinä otan tästä erään kuuluisan sanoittajan, kotikaupunkini poikia, eilisen iltapäivälehtijutun. Vähän luen tästä, arvoisa puhemies, tähän suomalaisen nimijuttuun liittyen: ”Kävin maksamassa Soneran laskun Leoniasa nostettuani ensin rahaa Meritan Solo-automaatista. Samalla reissulla join kahvit Picnicis-

sä ja oluet Pickwickissä sekä varasin illaksi Primalcon virvokkeita.”

Se, mikä tässä Leoniasa on kaikkein sairainta, on se, että valtio antaa esimerkkiä siitä, että selkeästi suomi kielenä on uhanalaisten kielten joukossa tulevaisuudessa. Kun aina puhutaan nuorten kasvatuksessa — tänä päivänä NLP ja suggestopedia on kova sana — siitä kuinka oman kielen omiin tunteisiin, omaan erotiikkaan, omaan lapsuuteen liittyvät omankieliset sanat ovat merkittäviä, niin Suomessa tällainen skitsofrenia, pirstomielisyys ja ennen kaikkea rahan tekeminen tekee täysillä ihmisistä jakomielisiä sillä, että käytetään, politiikkakin käyttää, ulkomaalaisia sanoja, joilla ei sanota mitään. Meidän rahantekofirmamme, joista tänään oli juuri uutisissa — 500 suurinta yritystä teki taas voittoa jotain järjettömiä miljardeja eivätkä tehneet yhtään ainoata työpaikkaa tähän maahan lisää — tavallaan sotkevat tämän koko maan sillä ylimielisellä, öykkärimäisellä jutullaan ja sitten vielä panevat vieraskieliset nimet itselleen ikään kuin todella halveksien kansaa, todella halveksien sitä. Kun valtio on esimerkkinä tässä Leonia-tapauksessa, kyllä se on mielestäni sääliä, että tällainen systeemi valtion sallimana saa jatkua. Tietysti siinä on se pieni lohtu, että onhan meillä Finlandia ja Leoniaakin on sentään latinaa eikä onneksi sentään toista vierasta kotimaista kieltä.

Edustajat Aura ja Viitamies merkitään läsnä oleviksi.

Ed. Bremer (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On helppo ilkkua tällaisissa tapauksissa nimen valintaa, mutta pitää muistaa, että me olemme erittäin nopeasti globalisoituvasa maailmassa. Maapallo todella kutistuu. Me olemme myöskin liittyneet EU:hun. Meillä on edessä kilpailu paikasta auringossa kansainvälisesti. On ihan luonnollista, että yritykset hakevat sellaisia nimiä, jotka antavat lähtökohdat kansainväliselle kilpailulle. Tässä on kysymys todella kotimaisten työpaikkojen mahdollisimman hyvästä puolustamisesta siinä kansainvälisessä ympäristössä, johon kaikki yritykset tänä päivänä joutuvat, jos haluavat jäädä Suomeen työtä antamaan.

Ed. Halonen merkitään läsnä olevaksi.

Ed. Viitanen: Arvoisa rouva puhemies! Keskustelu tänään tämän maksupalvelukeskuksen lopettamisesta varmasti on hyvin paljon saman sisältöistä kuin muutama päivä sitten kakkoskäsittelyssä tässä talossa jo keskustelimme. Silloin tulivat tuomituiksi sekä aluepoliittisesti, henkilöstöpoliittisesti, imagolisesti että sitten ihan omistajapolitiittisesti nämä ratkaisut Leonian Tampereen maksupalvelukeskuksen osalta enkä niitä lähde tässä yhteydessä toistamaan. Se, minkä haluan nyt todeta, on se, että kuulin juuri, että radiosta olisi kuulunut uutinen, jossa olisi kerrottu, että maksupalvelukeskuksen lakkauttaminen lykkääntyisi puolella vuodella ja sen lisäksi irtisanottavaa väkimäärää vähennettäisiin. Sinänsä tietenkin, jos tällaisia uutisia on kuulunut, se on merkki siitä, että siellä Leonian päässäkin ilmeisesti kannetaan jonkin verran huonoa omaatuntoa siitä, että tämä asia ei varmasti ollutkaan sitten loppuun harkittu.

Mutta kuten varmasti voitte arvatakin, itse ainakaan en pidä tätäkään ratkaisua missään tapauksessa riittävänä vaan edelleen peräänkuulutan sitä samaa, mitä pirkanmaalaiset edustajat tässä kovasti ovat esiin tuoneetkin eli sitä, että päätöstä kokonaisuudessaan tarvitsee harkita uudestaan nimenomaan Tampereen yksikön osalta.

Ihan lyhyesti vielä tähän loppuun, arvoisa rouva puhemies, kun täällä jälleen kerran, tällä kerralla en viitsi edes nimeä mainita mutta eräs taho syytti hallitusta siitä, että Tampereen ja Pirkanmaan seutua niin kovin huonosti on kohdeltu. Sitä on kohdeltu huonosti historiassa jo kauan, mutta kyllä minä sanon, että sen loistavan pohjan sille, että Tampereen alue on vielä tänä päivänä valkoinen alue, ei mitään tukitoimia, tämän pohjan poliittisesti taidokkaasti kyllä loi edellinen hallitus ja Esko Ahon hallitus nimenomaan. (Ed. Virtanen: Yes!) Siinä pohja tämän päivän tukipolitiikalle, jota on hyvin vaikea hoitaa enää nykyisin kuntoon, kun se pohja silloin niin huonoksi tuli luoduksi.

Ed. Kiljunen: Arvoisa puhemies! Täydenääkseni Pirkanmaan edustajien aivan oikeutettua kritiikkiä Postipankin henkilöstön vähennyksistä haluaisin todeta sen, että itse asiassa tässä Postipankin toiminnassa näkyy hyvin koko pankkisektorin tämänhetkisen toimintapolitiikan ydin. Ensin 90-luvun alussa pankkikriisi ratkaistiin veronmaksajien varoin ja nyt sitten pankit tekevät hyvää tulosta. Mutta kuinka? Saneeraamalla henkilöstöään, vähentämällä työvoimaa

maansa ja pistämällä nimenomaan myös asiakkaansa entistä heikompien palvelujen äärelle. Me jonotamme nyt pankkipalveluja, kun henkilökuntaa on aivan liian vähän. Eli pankit tekevät tulosta vähentämällä työvoimaansa ja heikomilla palveluilla.

Haluaisin tässä yhteydessä muistuttaa siitä, mitä tasavallan presidentti jokin aika sitten sanoi. Kun pitää arvioida yritysjohdon tuloksellista toimintaa, niin sitä tuloksellisuutta ei pitäisi arvioida siitä näkökulmasta, kuinka tehokkaasti yritysten johdot saneeraavat henkilökuntaa vaan siitä, kuinka olemassaolevalla henkilökunnalla saadaan parempaa tulosta aikaiseksi. Tässä soisi myös Postipankki Oy:n näyttävän mallia.

Ed. Lahtela: Arvoisa rouva puhemies! Tässä maksupalvelukeskuksen siirtokysymyksessä on sellainen häpeäpilkku, kuten edelliset puhujatkin ovat todenneet, että tässä keskitetään palveluita pääkaupunkiseudulle kun suunta pitäisi olla toisen näköinen. Eli päinvastoin pitäisi ruuhka-alueelta saada joitakin toimintoja saada hajasijoitettua muualle. Vaikka tuo Tampereen seutu muuten on kohtuullisen elinvoimainen ja hyvä, siitä huolimatta se on huono isku siihen suuntaan, että vedetään tänne pääkaupunkiin näitä toimintoja, koska olisi täysin mahdollista hoitaa ne etätöinä. Nykyisin ei ole paikalla enää merkitystä. Meillä on sellaiset tietoverkot, että työpaikka voisi olla vaikka Lapin perukoilla ja siitä huolimatta hommat voitaisiin hoitaa ihan yhtä tehokkaasti.

Sitten toisena asiana, joka liittyy Leonian nimikysymykseen, tässä voi kysyä niinkin päin, että kohta varmaan suomalaiset nimet pitää muuttaa brysselin kielisiksi, kohta meillä ei ole enää nen-päätteisiä nimiä ja ollaan kansainvälisiä. Tämä johtaa siihen. Minusta tämä on siinä mielessä outo asia, jotta meidän pitäisi kuitenkin suomalaisina korostaa suomalaisia nimiä. Vaikka kuinka ollaan kutistuvassa maailmassa, globalisoituvassa maailmassa, siitä huolimatta joitakin arvoja meidän pitäisi säilyttää vielä itsellämme, koska mitkään direktiivit eivät tällaisia määrää. Päinvastoin uskoisin, että se jossakin vaiheessa tulee olemaan vahvuus, että meillä on jotain ominta kansallista, mitä me voimme osoittaa tuolla maailmalla.

Ed. A. Ojala: Arvoisa rouva puhemies! Pyysin puheenvuoron lähinnä ed. Aittoniemen käyttämän puheenvuoron jälkeen siitä syystä, että vaikka hän ei nyt minua nimeltä maininnut-

kaan, niin saattoi rivien välistä hyvin ymmärtää, että hän tarkoitti sitä, että minä olisin syyttänyt Ahon hallitusta tästä ratkaisusta. Näin en tehnyt ja jälleen kerran on todettava, että ed. Aittoniemi ei kyllä jaksu kuunnella muiden puheenvuoroja vaan on mieluummin vain äänessä itse. Minä kyllä syytin Ahon hallitusta Engelin asiasta ja se on ihan totta ja todistettavasti joka puolelta todettavissa. Mutta syytin myös ed. Liikkasta, joka minun tietojeni mukaan ainakin vielä on keskustan kansanedustaja niin, että sillä tavalla tämä kyllä menee niin kuin vähän sinne päin, mistä ed. Aittoniemikin on henkisestä puolestaan kotoisin.

Mutta sitten on tullut esille, ettei Helsinkiin kyetä työllistämään Tampereelta irtisanottuja työntekijöitä kuin noin 30 kaikkiaan 300:sta, ja se ei todellakaan ole paljon. Näiden 30:nkin kohdalla se on aika suuri ongelma heidän perheensä, koska monesti on tilanne se, että siellä on koko muu perhe sitten Tampereella. Koulua käydään ja työpaikat ovat siellä ja näin ollen heidän siirtonsa on varmasti hyvin vaikeaa ja aiheuttaa monen näköistä inhimillistä kärsimystä. Ja mitä sitten teemme näille 270:lle tai hieman päälle?

Ed. Aittoniemi: Rouva puhemies! Ed. A. Ojala, ei luulo ole tiedon väärtti. Te taas luulitte, että minä tarkoitin teitä, mutta ei se ole ollenkaan varmaa, tarkoitin teitä. Ahon hallitustahan syytetään yleensä kaikista tämän hallituksen epäonnistumisista. Tässä tapauksessa tietysti saattoi olla, että siitä pääsi sellaiseen käsitykseen.

Mitä tulee ed. Liikkaseen, minä olen hänet moittinut julkisesti tässä salissa viime kerralla ja sanonut häpeäväni hänen näkemyksiään, mitä hän puhuu tässä Pirkanmaan ja maksupalvelukeskuksen asiassa, ja sillä siisti. Siis moitin ed. Liikkasta asiasta. En henkilönä tietysti voi lähteä häntä moittimaan, mutta hänen näkemyksensä asiasta eivät sopineet minun päähäni, ja vaikka hän on ryhmätoverini, moitin häntä selvästi täällä.

Mitä tulee sitten pankkien kannattavuuteen tänä päivänä, se tapahtuu kiinteistö- ja osakebisneksen pohjalla eikä ollenkaan perinteisestä pankkitoiminnasta lähtien. Juuri perinteinen pankkitoiminta painuu yhä alemmas. Väännän nyt ed. Hämäläiselle rautalangasta mallin, kun hän välihuutona huusi, etteivät pankit ole enenkään leimaveroja saaneet. Eivät ole saaneet, mutta kysymys on siitä, kun leimaverot poistuu, että

lainanottajat vanhoillakin lainoilla alkavat kilpailuttaa pankkeja keskenään ja nämä kilpailevat itsensä hengiltä sillä tavalla, että myyvät lainoja alle omakustannusten.

Mikä merkitys tällä on? Totta kai sekä leimaveron poisto että korkojen aleneminen kilpailun kautta on lainansaajan hyöty, mutta toisaalta, kun pankkien kannattavuus yhä laskee, se vaatii ja pakottaa niitä sellaisiin toimenpiteisiin, että jatkuvasti saneerataan ja sanotaan työntekijöitä lisää ja lisää irti. Tässä on jokaisella asialla omat puolensa. Tätä minä tarkoitin, ed. Hämäläinen, enkä sitä, että pankit olisivat saaneet leimaverot taskuunsa.

Ed. S a s i: Arvoisa puhemies! Ehkä osittain nostalgisistakin syistä olen sitä mieltä, että Postipankki on sinänsä hyvä nimi, ja se tunnetaan myös Euroopassa, koska lähestulkoon kaikissa maissa on Postipankki. Mutta toisaalta myönnän sen, että jos valtion tavoitteena on, mitä pidän kyllä tarkoituksenmukaisena, pankin myyminen, siinä tilanteessa Postipankki ei ole oikea nimi, vaan Leonia on varsin käyttökelpoinen. Ruotsissa nimi muutettiin Nordbankeniksi, ja on aika vaikea kuvitella, että Suomessa toimisi sellainen pankki tänä päivänä kuin Merita-Postbanken. Kyllä ihan käytäntö osoittaa, että nimenmuutos on siitä syystä tarkoituksenmukainen.

Mitä tulee irtisanomisiin, joista täälläkin on keskusteltu, niin silloin, kun itse olin hallintoneuvoston puheenjohtajana, vaikka tehtiin kriisin aikana erittäin syviä leikkauksia, pankin johdon ja henkilökunnan yhteistyö oli erittäin hyvää. Itsekin osallistuin lukuisiin palavereihin ja voin sanoa, että niillä saatiin erittäin hyviä tuloksia aikaan, suuria leikkauksia mutta hyvässä yhteistyössä. Toivon, että tällaista perinnettä edelleenkin voitaisiin pankissa noudattaa.

Mitä tulee maksupalvelukeskuksiin, niin niihän on useiden vuosien aikana vähennetty lukumääräisesti. Kyllä aika pitkälti ymmärrän sen, että kun toiminnot tehostuvat, päädytään tilanteeseen, jossa maassa on vain yksi maksupalvelukeskus Postipankilla. Olen sitä mieltä, että henkilöstösupistuksia täytyy voida tehdä myös pankeissa, koska niiden on pidettävä omasta kilpailukyvystään ehdottomasti huolta.

Mutta haluan kyllä korostaa sitä, että pitää katsoa, minkä tyyppisiä supistuksia tehdään ja mikä on itse yrityksen kannalta kaikkein tarkoituksenmukaisinta ja kannattavinta. Minä en ole ainakaan vielä törmännyt sellaisiin laskemiin,

että maksupalvelukeskuksen siirtäminen Helsinkiin olisi kannattavaa. Itse kyllä vilpittömästi uskon, kunnes toisin osoitetaan, että maksupalvelukeskuksen pitäminen Tampereella olisi tarkoituksenmukaisempaa.

Puhemies! Saanko jatkaa puhujakorokkeelta?

Nimittäin, jos otetaan huomioon Tampereen alue, palkkakustannustaso Tampereella on alhaisempi; elinkustannukset ovat alhaisemmat; kiinteistökustannukset ovat alhaisemmat; Postipankilla on oma kiinteistö siellä. Tästä syystä voidaan sanoa, että toimintaympäristön ja henkilöstön aiheuttamat kustannukset ovat varmasti selvästi alhaisempia kuin Helsingin alueella. Eikä ole myöskään mitään estettä sille, etteikö työ tehtäisi vähintäänkin yhtä tehokkaasti Tampereella kuin pääkaupunkiseudulla.

Lisäksi haluan vielä korostaa sitä, että maksupalvelukeskukselle postiliikenteellä on suhteellisen suuri merkitys ja Tampere kuitenkin sijaitsee tätä valtakuntaa silmälläpitäen ja väestöä ajatellen eräällä painopistealueella. Tältä kannalta yritysten tiedot vaikuttavat jonkin verran, mutta yritykset aika pitkälti sähköisesti siirtävät tänä päivänä nuo tiedot, joten postinkululla ei ole sinänsä merkitystä. Uskon kyllä, että ihan tällaiset fyysiset tekijät ja kustannustekijät puoltaisivat sitä, että maksupalvelukeskuksen tulisi sijaita Tampereella.

Olen sitä mieltä, että kyllä on luonnollista, että sosiaalidemokraattisen puolueen puheenjohtajan Paavo Lipposen hallitus, joka tietysti viime kädessä vastaa asioista yhtiön omistajana, pitää huolta siitä, että pankin johto joutuu esittämään selvät laskelmat siitä, missä maksupalvelukeskuksen toiminta on kaikkein kannattavinta myös pankin kannalta. Kyllähän omistajan täytyy myös pitää huolta siitä, että pankin johto tekee tarkoituksenmukaisia, omistajan edun mukaisia ratkaisuja.

Myös tärkeätä on, niin olen ymmärtänyt, että ratkaisua nyt lykättäisiin niin, että muutama kuukausi olisi neuvotteluaikaa; pitäisin sitä tarkoituksenmukaisena. Tietysti lykkäys ei saa olla kauhean pitkä, koska se aiheuttaa aina epävarmuutta henkilökunnan keskuudessa. Ratkaisu tulee kyllä kyetä tekemään suhteellisen nopeassa aikataulussa, mutta kuitenkin sillä tavalla, että asioista on riittävästi neuvoteltu ja kaikki ymmärtävät myös sen päätöksen perusteet, johon on päädytty.

Puhemies! Lopuksi vielä haluan todeta, kun täällä on voivoteltu Tampereen ja Pirkanmaan puolesta, että kuitenkin Tampere ja Tampereen

seutu on yksi tämän maan kasvukeskuksista eikä siellä nyt niin kauhean huonosti mene loppujen lopuksi. Haluan kyllä korostaa sitä, että on totta, että Tampereen seutu ei saa tukia, mutta toivottavasti se on merkki siitä, että alue on hyvä. Tukien määrä ei välttämättä mitään aluetta sinänsä viime kädessä pelasta. Kyllä se on sen alueen ihmisten oma aktiivisuus.

Ed. Gustafsson: Arvoisa puhemies! On helppo yhtyä ed. Sasin ajatuksiin siltä osin, kuin edustaja kävi lävitse Tampereen yksikön kannattavuustekijöitä ja edellytyksiä. Täytyy toivoa, että lisäaika nyt johtaa sen kaltaisiin johtopäätöksiin, että virheellinen päätös voitaisiin ottaa uudelleenarviointiin kokonaan.

Sen sijaan olen täysin eri mieltä ed. Sasin kanssa siltä osin, että nimenmuutos helpottaisi myymistä tai johtaisi Postipankin myymiseen. Minun mielestäni, käytän tarkoituksella nimitystä Postipankki, sen tulee olla sen kaltaisessa omistussuhteessa kuin se on tälläkin hetkellä. Me tarvitsemme tämän tyyppisen pankin Suomessa.

Olen iloinen siitä, että ministeri Backman muun muassa otti vahvasti kantaa siihen, että tehty päätös oli huono, ja nimenomaan peräsi siitä, että valtion pitäisi olla esimerkin näyttäjänä omien toimintojen hajautuksessa. Tässäkin mielessä Tampere olisi mitä parhain toiminnan jatkopaikka.

Sitäkään en ymmärrä enää, että tänä päivänä valtionyhtiöt toimivat tekemällä tällaisia erittäin radikaaleja henkilöstöratkaisuja. Mielestäni sellainen aika on mennyt ohi jo ajat sitten ja pitää pidemmällä aikavälillä tehdä yrityksen kehittämistyötä ja siinä suhteessa myös henkilöstöpoliittisia ratkaisuja eikä niin, että ykskaks toteutaan, että 400 ihmistä käytännössä irtsanotaan. Ei näin toimi valtion yritys, eikä näin saa toimia myöskään yksityinen yritys. Pitää olla pidemmän aikavälin perspektiivi, miten henkilökunnan tarve, rakenne ja muu mitoitetaan tulevaisuuden tarpeisiin.

Ed. Myllyniemi: Arvoisa puhemies! On miellyttävää kuunnella tämän tyyppistä keskustelua eduskunnassa. Viime vuonna, kun samanlainen palvelupiste lakkautettiin Oulun kaupungista, ei kyllä kuulunut kovinkaan paljon saman suuntaisia puheita. Nimenomaan Oulussa näille henkilöille luvattiin, että he saavat työpaikan Tampereelta. Ilmeisesti monikaan ei ole vielä ehtinyt Tampereelle junalla saapua, kun nyt ollaan lakkauttamassa Tampereelta tämä sama

toiminta, ja tätä toimenpidettä todellakin vastustan.

Ei voi olla sillä tavalla, että Postipankin suunnittelu on näin tempoilevaa. Siellä on ihmisiä, jotka luulivat Oulusta lähtiessään, että heillä kuitenkin säilyy työpaikka. Muutaman kuukauden, puolen vuoden, päästä yhtäkkiä sanotaan, että aprillia. Kuten eräs nykyinen ministeri sanoi, tässä asiassa käytetään ihmisiä kuin koe-eläimiä. Ei voi olla niin, että tämän tyyppinen toiminta jatkuu. Annettakoon tämän olla Tampereella. Minkä vuoksi kaikki pitää vetää Helsinkiin, sitä en kyllä ymmärrä missään tapauksessa.

Ed. O l i n : Arvoisa puhemies! Tämän nimen alle kytkeytyy, kuten muidenkin pankkien nimen alle, paljon sellaista, mistä tiedetään, ja paljon sellaista, mistä ei tiedetä.

Pankkikriisi on johtanut tehtäväalueen negatiiviseen toimialakehitykseen, josta ei valitettavasti paljon puhuta. Esimerkiksi kahden suurimman pankin, Meritan ja Postipankin, kesken valitsee, näin rohkenen sanoa, eräänlainen saneerauskartelli. Kun ne saneeraavat, ei kumpikaan joudu ikään kuin huonoihin kirjoin, ellei siihen julkisuudessa puututa.

Toimialan sisäistä tulevaisuuskeskustelua ei myöskään näy pankkialalla käytävän. Pankkiyhdistyksen rooli on valitettavan kapea. Toimintoja ollaan, eikä vain Leonian osalta, vahvasti keskittämässä tänne Helsinkiin, ja se on suuri yhteiskuntapoliittinen ratkaisu, johon myös Suomen eduskunnan pitäisi ottaa kantaa ja neuvotella yksityisen sektorin kanssa. Tällainen keskittyminen lisää entisestään työttömyyttä vaikeilla työttömyysalueilla ja pääkaupunkiseudulla kilpailua nuikkenevista työvoimavaroista.

Puhemies! Haluaisin keskustelun taustaksi osoittaa muutaman tunnusluvun. Mitä tulee pankkien liiketuloskeeseen ja henkilöstömäärään ja konttorien määrään, tässä vallitsee huomattava ristiriita, josta ei ole toistaiseksi julkisuudessa riittävästi keskusteltu. Vuonna 1996 Meritan, Osuuspankin, paikallisten osuuspankkien, Postipankin, säästöpankkien, Ålandsbankenin ja Interbankin liiketulos oli 4,1 miljardia. Vuonna 97 se oli noussut 6,4 miljardiin, eli 2,2 miljardia on tulos parantunut. Samanaikaisesti nämä pankit ovat tuntuvasti — korostan sanaa tuntuvasti — vähentäneet toimihenkilöitään. Kun vuonna 89 pankkiryhmillä oli 58 848 ihmistä palveluksessaan, vuonna 97 heitä oli ainoastaan 28 768, eli vähennystä oli tapahtunut 89—97 yhteensä 30 080 ihmistä. Tämä on asia, josta myös lainsä-

täjien pitää olla tietoisia. Suomessa on ainoastaan yksi pankkiryhmittymä, joka on tuona aikana lisännyt henkilöstöään, ja se on Interbank, jolla 89 oli 55 työntekijää, 97 heitä oli 132. Nykyinen Merita ja sen edeltäjät ovat vähentäneet yli 8 200 ihmistä palveluksestaan.

Kolmas havaintoni, arvoisa puhemies, tähän keskusteluun on myös fakta, tosiasia, että samalla pankkien konttoreiden lukumäärä on romahduksenomaisesti laskenut. Vuonna 89 näillä pankkiryhmillä oli konttoreita 3 550 kappaletta. Vuonna 97 oli 3 550:stä jäljellä vain 1 650. Kun laskin viiden viime vuoden ajan kehityksen, se on 2 500:sta 1 650:een eli lähes 1 000 konttoria on lopetettu. Näistä asioista on, arvoisa puhemies, keskusteltava myös Suomen eduskunnassa, ja siksi pidän tätä keskustelua erittäin ajankohtaisena ja tervetulleena.

Ed. H ä m ä l ä i n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä pankkitoimialan saneeraus on ollut tietenkin aivan välttämätöntä, ja meidän on aivan turha uskotella toisillemme, että menneinä vuosina olisi voinut tapahtua henkilöstön lisäystä pankkialalla. Takavuosina nimenomaan pankkien vääränlainen kilpailu johti siihen, että jokaisessa pienimmässäkin kirkonkylässä torin varrella oli vähintään kolmen, ellei neljän, pankin marmoriseinäinen, kuparikattoinen konttori, tavattoman suuria investointeja, jotka eivät tietenkään voineet olla kannattavia, jotka vaativat henkilöstöä niin, että Suomessa parhaimpina vuosina ennen lamaa oli tavattoman suuri määrä pankkihenkilöstöä asukasluokun verrattuna. Tuskin vastaavaa löytyi mistään maailmasta, siitä huolimatta että meillä jo silloin oli hyvin pitkälle kehitetty atk. Saneeraus on tietenkin ollut aivan välttämätöntä: konttoriverkon järjeistäminen ja myös sen ylikapasiteetin purkaminen, mikä pankkialalla on ollut.

Mutta se, että se on saatettu tehdä hyvin kömpelöllä tavalla ja tempoillen ja varsin odottamattomiin ja ristiriitaisiin päätöksiin päätyen, niin kuin aikaisemmista puheenvuoroista on ilmenyt, on tietenkin se asia, joka on tuomittava.

Se, mikä on ongelmallista ja minkä vuoksi nimenomaan me tavalliset pankkipalvelujen kuluttajat olemme tyytymättömiä, on se tilanne, että edelleenkin, vaikka pankit tekevät tavattoman suurta voittoa, peruspankkitoiminta hyvin monessa pankissa näyttää olevan kannattamattomaa ja ne palvelut, joita tavallinen pankin asiakas saa, ovat erittäin vaatimattomia: tuulikaapissa asioimista. Pankit tietoisesti panostavat nyt

kokonaan toisen tyyppisiin toimintoihin: sijoitusneuvontaan, varakkaimpien ihmisten varojen saamiseen sijoitustoimintaan jne.

Ed. M ä h ö n e n : Arvoisa puhemies! Käymättä pohdiskelemaan, kuka on puhunut ja koska ja mitä, ja kenen syy tämä tilanne on, joka tapauksessa totean vain, että melkoisen ikävä tilanne tässä hetkessä on.

Nimikysymys, joka on useissa puheenvuoroissa vilahtanut esille, on kyllä askarruttanut itse kutakin varmasti tässä salissa. On helppo yhtyä muun muassa niihin ajatuksiin, mitä ed. Virtanen lausui. On kummallista, että Suomessa hyvin monet tahot ovat pelänneet EU:hun liittymisen jälkeen, että meidän identiteettimme katoaa, mutta samat tahot ovat olleet monta kertaa vääntämässä meidän suomalaisten liikeyritystemme nimiä vierasperäisiksi. Eiköhän tällä nopeatuotetaan identiteetin menetystä ainakin kielen suhteen, mitä täälläkin on muutamissa puheenvuoroissa esitetty?

Kun ed. Gustafsson puuttui tiettyyn ristiriitaisuuteen, mistä täällä viime aikoina on keskusteltu, tein jokin aika sitten kirjallisen kysymyksen valtion toimintojen hajasijoittamisesta tässä valtakunnassa. Ministeri Backman otti erittäin asiallisen, myönteisen kannan tähän hommaan ja lupasi viedä eteenpäin tätä sisäasiainministeriössä. Hän on julkisuudessaakin tullut useita kertoja esille kertoen, että valtion toimintoja voitaisiin hajasijoittaa erittäin hyvin. Se olisi erittäin tervettä aluepolitiikkaa, erittäin terveellä tavalla tukisi niitä toimintoja, joita me kipeästi tarvitsemme monella puolella Suomea, mutta tässä nyt toimitaan aivan päinvastoin. Tässä on jyrkkä ristiriita, ja tuomitsen ainakin tämmöiset toimenpiteet jyrkästi valtionyhtiöiden taholta.

Ed. K a n t a l a i n e n : Arvoisa puhemies! Muutama havainto tästä keskustelusta. Niin kuin on todettu, kyse on mielestäni selkeästi pankkisektorin ja pankkien tervehdyttämisen jatkosta. Sehän näkyy aivan selvästi. 90-luvun aikanahan pankkisektorilta on hävinnyt lähes puolet pankkitoimihenkilöiden työpaikoista eli 80-luvun hullut vuodethan siellä näkyvät taustalla. Mutta on tietysti ikävää, että tämmöistä tervehdyttämistyötä joudutaan tekemään. Tämä on johtanut selvästi siihen, että teknologia, automaatio ja tämän tyyppiset asiat kehittyvät, ja näin varmasti menestyvä toiminta jatkossa vaahtoon tehokkuutta. Tässä mielessä tehotomasti me emme pärjää kansainvälistyvässä kilpailussa.

Yksi keskeinen havainto on se, että palvelualoilla ja nimenomaan työvaltaisilla aloilla olisi mielestäni tärkeää, että välillisten työvoimakustannusten eli sosiaaliturvakustannusten ja vastaavien osalta rahoitusjärjestelmiä mietittäisiin uudelleen niin, että ne eivät pelkästään rankaise työvoimavaltaista toimintaa, vaan olisivat myös selkeästi painottumassa uudelleen niin, että työllistäminen olisi järkevää ja työn tekeminen olisi järkevää. Uskon, että uusi teknologia ja uusi tietotekniikka sekä etätyötyyppinen toiminta nimenomaan mahdollistavat hajautetun toiminnan ja siten esimerkiksi toiminnan Tampereen yksikön osalta, missä kustannustaso ja toimintaympäristö ovat varmasti ja tutkitustikin edullisempia kuin esimerkiksi pääkaupunkiseudulla. Mutta todella näen, että vain kannattava yritys voi työllistää.

Nimikysymyksestä myös havaintona, että kansainvälisessä ympäristössä on pakko nimiä asiaa miettiä. Jos mietitään esimerkiksi UPM-Kymmenen nimeä, se on tietysti paljon myyvämpi ja helpompi viedä kuin Yhtyneet Paperitehtaat kansainväliseen ympäristöön, joten kyllä tästä on esimerkkejä.

Ihan lopuksi toteaisin ed. Virtaselle, joka sanoi, että suuret yritykset eivät ole uusia työpaikkoja viime vuosina luoneet, vaan pelkästään voittoja, että kyllä Nokia ja muut tällaiset ovat selkeästi viime vuonnakin tehneet useita tuhansia työpaikkoja.

Ed. Niinistö merkitään läsnä olevaksi.

Ed. T u l o n e n : Arvoisa puhemies! Lakiehdotuksessa on ihan selkeä esitys, mitä tässä laissa tarkoitetaan, siinä on uusi nimi uudelle uljaalle yhtymälle. En tiedä, mistä se johtuu, mutta en heti pitänyt tästä nimestä enkä pidä yhtään sen enempää, kun olen nämä rinnakkaiset asiat kuunnellut, mitä se merkitsee Tampereelle. Se on kylkiäinen ja on todella ikävä asia.

Me kaikki tiedämme, että pankit ovat olleet murroksessa, pankit ovat päässeet jaloilleen, maksaneet takaisin pankkitukeansa suurelta osin, lähes kaikki kohta. Kuitenkin sitten tapahtuu tämän kaltaisia asioita aika ikävällä tavalla. Jos tiedetään todella, kuinka paljon on pankkitoimihenkilöitä tänä päivänä työttömyyskortistossa, kuinka paljon heitä pyrkii uudelleenkouluutukseen, joka on hyvä asia, tietysti täytyy ihmetellä, että kun Tampereella juuri on kaikkein

selvimmät mahdollisuudet niin taloudellisesti kuin edullisuudenkin tähden maksupalvelukeskuksen toimia, se täytyy tuoda pääkaupunkiseudulle. Joku on laskenut, että se tapahtuu huomattavasti kalliimmilla kustannuksilla. En näe tässä mitään järkeä ja toivon, että vielä neuvotteluja pystytään käymään. Uskon, että pirkanmaalaiset kansanedustajat ovat kaikki täysin rinnoin mukana toteamassa, että on huonoa henkilöstöpolitiikkaa tämäntapainen toiminta.

Ed. Olin: Arvoisa puhemies! Nimeen liityen haluan todeta, kun täällä on nostettu Nokian nimi esiin, että kahdeksan yhdeksän ihmistä kymmenestä ulkomailla mieltää Nokian japanilaiseksi tai Kaukoitään liittyväksi yritykseksi. Sitä nimeä ei ole siis siellä mielletty lainkaan suomalaiseksi.

Mitä tulee muutoin käyttämäni puheenvuoroon, tarkoitin muun muassa sitä, että yhteiskuntapolitiikka ei ole vain tuloksen tekoa, se on myös muuta, ja pankkien Suomessa tänä päivänä tehdessään miljardivoittoja on tunnettava myös yhteiskunnallista vastuuta omasta henkilöstöstään ja työllisyydestä.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Lakiehdotus hyväksytään.

Lakiehdotuksen kolmas käsittely julistetaan päättyneeksi.

Asia on loppuun käsitelty.

3) Hallituksen esitys väestökirjanpidon uudistamisesta koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys 14/1998 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 4/1998 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

4) Hallituksen esitys laiksi ortodoksisesta kirkkokunnasta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys 16/1998 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 5/1998 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

5) Hallituksen esitys laiksi kirkkolain muuttamisesta

Hallituksen esitys 17/1998 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 6/1998 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

6) Hallituksen esitys laiksi metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys 62/1998 vp
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö 5/1998 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

Toinen varapuhemies: Eduskunnan seuraava täysistunto on ensi maanantaina kello 14.

Täysistunto lopetetaan kello 13.51.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen

